

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 635/2550

นายสมชัย ลัภัย ผู้ร้อง นางสาวปยุเมฆ ดวงอินทร์ ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1548, ป.พ.พ. มาตรา 1566

ย่อ / หลักกฎหมาย

ขณะผู้ร้องอยู่กินฉันสามีภริยากับผู้คัดค้านโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส แม้ผู้ร้องจะยังไม่มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูผู้เยาว์ตามกฎหมาย แต่การที่ผู้ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องจดทะเบียนผู้เยาว์เป็นบุตรจะมีผลให้ผู้เยาว์เป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ร้อง ซึ่งหากเป็นเช่นนี้ผู้ร้องย่อมมีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์ตามกฎหมาย แม้จะเป็นเรื่องหน้าที่ที่จะเกิดขึ้นภายหลังจากการที่ผู้เยาว์เป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ผู้คัดค้านก็มีอำนาจฟ้องเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูผู้เยาว์เข้ามาในคดีที่ผู้ร้องขอจดทะเบียนผู้เยาว์เป็นบุตรได้เสียทีเดียวเพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน คดีนี้ผู้ร้องขอจดทะเบียนเด็กหญิง อ. ผู้เยาว์เป็นบุตรของผู้ร้องโดยผู้คัดค้านยอมรับว่าผู้เยาว์เป็นบุตรของผู้ร้องจริง ทั้งศาลอุทธรณ์ภาค 3 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวได้วินิจฉัยไว้แล้วว่าผู้เยาว์อายุประมาณ 3 ขวบเศษ อยู่ในวัยไร้เดียงสาไม่อาจให้ความยินยอมได้ การที่ผู้ร้องมิได้ยื่นคำขอจดทะเบียนผู้เยาว์เป็นบุตรก่อนนายทะเบียนก่อน แต่ดำเนินการยื่นคำร้องขอต่อศาลนั้นกระทำได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1548 วรรคสาม ดังนั้น ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้ผู้ร้องจดทะเบียนผู้เยาว์เป็นบุตรจึงมิชอบ

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอและแก้ไขคำร้องขอว่า ผู้ร้องอยู่กินฉันสามีภริยากับผู้คัดค้านโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส มีบุตรด้วยกัน 1 คน คือ เด็กหญิงอันธิกาผู้เยาว์ ต่อมาได้แยกกันอยู่ ผู้ร้องเคยติดต่อขอจดทะเบียนรับรองบุตรแต่เจ้าหน้าที่แจ้งว่า ผู้เยาว์ยังไร้เดียงสา ไม่อาจให้ความยินยอมได้ การจดทะเบียนรับรองบุตรต้องมีคำพิพากษา ขอทำการไต่สวนคำร้องและมีคำพิพากษาให้ผู้ร้องจดทะเบียนผู้เยาว์เป็นบุตรได้ ศาลชั้นต้นประกาศนัดไต่สวนแล้ว ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า เด็กหญิงอันธิกาผู้เยาว์เป็นบุตรของผู้คัดค้านกับผู้ร้องระหว่างอยู่กินฉันสามีภริยา ไม่คัดค้านการขอจดทะเบียนผู้เยาว์เป็นบุตร แต่ระหว่างอยู่กินฉันสามีภริยา เมื่อผู้ร้องเมาสุราจะทำร้ายบุตร จนผู้คัดค้านต้องพาไปอยู่กับนางหมอนมารดาเลี้ยง หลังจากแยกกันอยู่ผู้ร้องไม่เคยไปเยี่ยมเยียนให้ความอุปการะผู้เยาว์ ผู้คัดค้านประกอบอาชีพมั่นคง ขอพิพากษาให้ผู้คัดค้านเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองผู้เยาว์แต่ผู้เดียวให้ผู้ร้องชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูผู้เยาว์เดือนละ 2,000 บาท จนกว่าอายุ 12 ปี เดือนละ 3,000 บาทจนกว่าอายุ 18 ปี และเดือนละ 4,000 บาท จนกว่าอายุ 20 ปี ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำขอของผู้คัดค้านในส่วนที่ขอใช้อำนาจปกครองและขอให้ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดู เนื่องจากเป็นคนละส่วนกับคำร้องขอของผู้ร้อง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องจดทะเบียนเด็กหญิงอันธิกาเป็นบุตรของผู้ร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้คัดค้านอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 3 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้รับคำขอของผู้คัดค้านในส่วนที่ขอใช้อำนาจปกครองและคำขอเกี่ยวกับค่าอุปการะเลี้ยงดู และให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาคำขอส่วนนี้แล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ค่าฤชาธรรมเนียมใน

ชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ ผู้ร้องฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องจดทะเบียนเด็กหญิงอันธิกาผู้เยาว์เป็นบุตรของผู้ร้อง ผู้คัดค้านจะขอให้ศาลสั่งให้ผู้คัดค้านเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์แต่ผู้เดียวได้หรือไม่ ได้ความตามคำเบิกความของผู้ร้องว่า ขณะผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งให้ศาลสั่งให้ผู้ร้องจดทะเบียนผู้เยาว์เป็นบุตรของผู้ร้องนั้น ผู้เยาว์มีอายุ 3 ปีเศษ หากศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องจดทะเบียนผู้เยาว์เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ร้อง ผู้ร้องก็จะเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองผู้เยาว์ร่วมกับผู้คัดค้านมารดาของผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1566 ซึ่งแสดงให้เห็นความเกี่ยวข้องของการจดทะเบียนรับผู้เยาว์เป็นบุตรที่จะก่อให้เกิดสถานะความเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายกับอำนาจปกครองที่จะเกิดตามมาโดยผลของกฎหมาย ผู้คัดค้านจึงชอบที่จะยื่นคำขอในส่วนของการใช้อำนาจปกครองผู้เยาว์มาพร้อมกับคำคัดค้านได้และการที่ผู้คัดค้านร้องเข้ามาในคำคัดค้านขอให้ผู้ร้องชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูเยาว์นั้น เห็นว่า แม้ผู้ร้องจะยังไม่มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูผู้เยาว์ตามกฎหมาย แต่การที่ผู้ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องจดทะเบียนผู้เยาว์เป็นบุตร จะมีผลให้ผู้เยาว์เป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ร้อง ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นผู้ร้องย่อมมีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูผู้เยาว์ตามกฎหมาย แม้จะเป็นเรื่องหน้าที่ที่จะเกิดขึ้นในภายหลังจากการที่ผู้เยาว์เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายแล้ว ผู้คัดค้านก็มีอำนาจฟ้องเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูผู้เยาว์เข้ามาในคดีที่ผู้ร้องขอจดทะเบียนผู้เยาว์เป็นบุตรได้เสียทีเดียวเพราะเป็นเรื่องเกี่ยวเนื่องกัน คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในส่วนที่ให้รับคำขอใช้อำนาจปกครองและคำขอเกี่ยวกับค่าอุปการะเลี้ยงดูของผู้คัดค้านจึงชอบแล้ว ฎีกาของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น อนึ่งที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้นนั้น เห็นว่า คดีนี้ผู้ร้องขอจดทะเบียนเด็กหญิงอันธิกาผู้เยาว์เป็นบุตรของผู้ร้องโดยผู้คัดค้านยอมรับว่าผู้เยาว์เป็นบุตรของผู้ร้องจริง ทั้งศาลอุทธรณ์ภาค 3 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวได้วินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้คัดค้านไว้แล้วว่า ผู้เยาว์อายุประมาณ 3 ขวบเศษ อยู่ในวัยไร้เดียงสาไม่อาจให้ความยินยอมได้ การที่ผู้ร้องมิได้ยื่นขอจดทะเบียนผู้เยาว์เป็นบุตรก่อนนายทะเบียนก่อน แต่ดำเนินการยื่นคำร้องขอต่อศาลนั้นกระทำได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1548 วรรคสาม ดังนี้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้ผู้ร้องจดทะเบียนผู้เยาว์เป็นบุตรจึงมิชอบ ศาลฎีกาเห็นควรแก้ไขให้ถูกต้องพิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ในส่วนที่ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้ผู้ร้องจดทะเบียนเด็กหญิงอันธิกาเป็นบุตรผู้ร้องโดยให้บังคับตามคำขอส่วนนี้ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น นอกจากนี้ที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ.

องค์คณะ

สบโชค สุขารมณ์ · อร่าม เสนามนตรี · นพวรรณ อินทร์มพรรย์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/635/2550>